

ИСТОРИЧЕСКА ГЕОГРАФИЯ НА ЕТИОПИЯ

HISTORICAL GEOGRAPHY OF ETHIOPIA

Б. В. Тошев

Boavida, I. Pennec, H., Ramos, M.J. (Eds.). *Pedro Paez's History of Ethiopia, 1622. Volume I.* Hakluyt Society, London, 2011, 501 pp. ISBN 978-1-908145-00-0

Boavida, I. Pennec, H., Ramos, M.J. (Eds.). *Pedro Paez's History of Ethiopia, 1622. Volume II.* Hakluyt Society, London, 2011, 429 pp. ISBN 978-1-908145-07-7

Abstract. The Hakluyt Society (1846) has for its object the advancement of knowledge and education, particularly in relation to the understanding of world history. It pursues this aim by publishing scholarly editions of primary narratives of travel and exploration undertaken by individuals from many parts of the globe. Often previously available only in manuscript or in unedited versions in languages other than English, these texts are the essential records of the initial stages of inter-continental and inter-cultural encounter. The Society has so far published over 200 editions in some 350 volumes, all of them in English. Unfortunately, most of these books are not available in Bulgaria. This review presents the most recent two volumes published by Hakluyt Society – History of Ethiopia from 1622.

Keywords: Hakluyt Society, history, historical geography, history of Ethiopia, Pedro Paez

Потокът на книги, издавани навсякъде в света, не секва. В същото време с развитието на информационните и комуникационните технологии и Интернет се създава впечатлението, че хората и особено младежта, не четат книги. И у

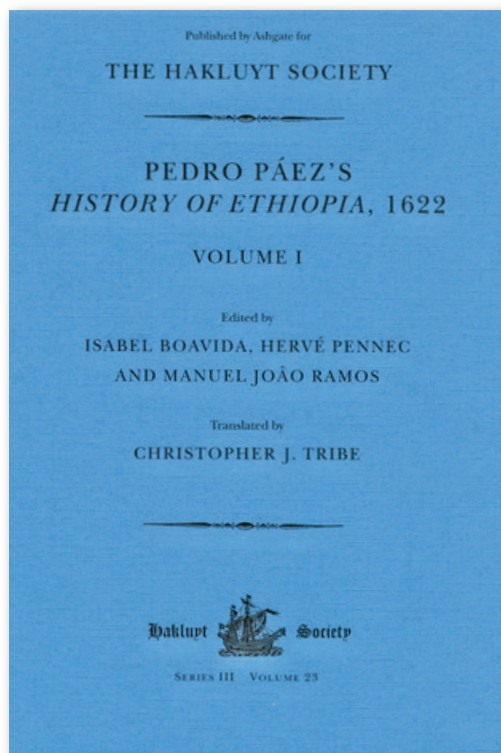
нас има хора, които не са прочели нито една книга през живота си. В скорошно изследване във Великобритания бе изразена тревогата, че има много студенти, които по време на следването си получават нужната им информация единствено онлайн. Интернет, обаче, не е за това. Няма никаква гаранция, че това, което се намира в Интернет, носи белезите на точността и достоверността. Интернет е за предварително запознаване с интересувашите ни проблеми. Когато тази информация се получи, тогава добросъвестният читател и особено изследовател, трябва да намери първоизточниците и основните автори, за да се запознае в дълбочина с интересувашите го идеи, проблеми и резултати. За изследователя, и най-вече за начинаещия изследовател, това е основен елемент на научния метод. Само проучването на първоизточниците и на значимите автори може да покаже дали има хоризонт за нови развития в интересувашите ни научни проблеми. Компилативните съчинения, преводите и случайната информация не могат да дадат това. Ако има бели полета в развитието на българската наука, причината е в нарушения интегритет със световната наука, поради политически изградените непробиваеми стени в блоковото разделение на света. Особено в обществените и хуманитарните науки няколко поколения изследователи в България са били лишени от възможността да познават първоизточниците вместо предлаганите им руски преводи с тенденциозни и идеологически обременени оценки. Така се изгражда манталитет, който има своите рецидиви и сега.

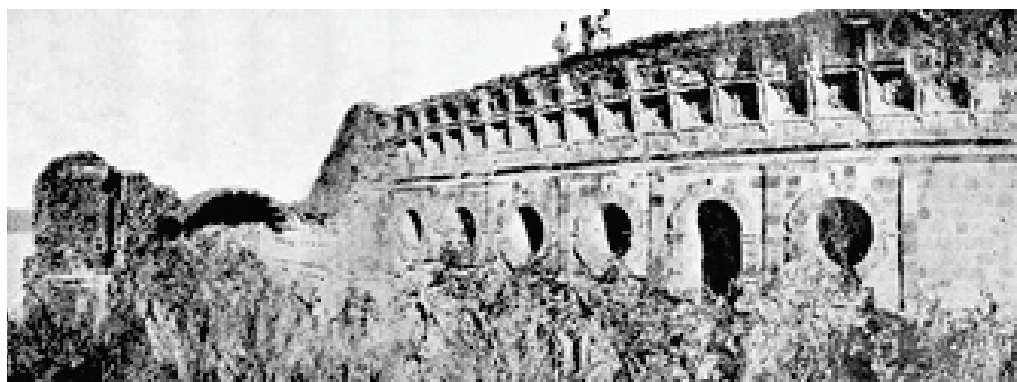
Рецензираната в този отзив книга условно може да се отнесе към полето на историческата география. Това е увличаща научна област, чието съвременно развитие сега се маркира например от *Journal of Historical Geography*¹⁾ (Elsevier) – географското описание на мястото или района в близкото или далечното минало, историческите аспекти на взаимодействието на урбанизираните или селските райони с околната им среда, историографията и философията в географски аспект – всичко това търси описание с интердисциплинарни методи и ангажира вниманието на широка публика. Не съм сигурен, че нашите ученици виждат географията и в тази светлина.

Двумтомното издание на *History of Ethiopia*, във вида на две луксозни с твърди подвързии книги и обложки, типични за изданията на Hakluyt Society, вече може да се види и в България.²⁾ Книгата е първото издание на английски език (превод: Christopher J. Tribe) на обширното съчинение на мисионерския свещеник Pedro Paez (1622 г.), чието редактирано от Izabel Boavida, Herve Pennec и Manuel Joao Ramos издание на португалски език се е появило през 2008 г. Тези изследователи са редактори и на английското издание.

„История на Етиопия“ е написана от Педро Паез (1564-1622), католически свещеник в португалската мисия най-напред в Индия и после в Етиопия, и е стигнала до нашето време под формата на два обширни манускрипта, писани от Паез в последните десет години от живота му.

Първият том е структуриран в две книги, първата от които разглежда царствата около легендарния император Prester John, а втората книга описва вярата и религиозните ритуали на императора и неговите васали. Вторият том също е структуриран в две книги, първата от които описва други императори на Етиопия, а втората книга описва живота на послените за времето на автора трима императори на Етиопия. И двата тома са илюстрирани с карти и рисунки с голяма историческа стойност.

„История на Етиопия“ хвърля светлина върху историята на католицизма в Африка и Азия, историята на географските открития и историята на изкуството. Книгата комбинира живия разказ на пътешественика с етнографската монография. Несъмнено такива книги документират в подробности развитието на човешката цивилизация и в този смисъл са важни писмени източници, прочитането или поне преглеждането на които ще ни донесат убеждението във величието и непреходността на човешкия дух.

БЕЛЕЖКИ

1. *Journal of Historical Geography* ISSN 0305-7488 (Elsevier); за съдържанието на последната книжка (том 38, книга 1, януари 2012) вж. http://tech.groups.yahoo.com/group/belogradchik_1/message/151
2. Авторът на този отзив е член на Hakluyt Society; ето друга книга на това дружество, която също е на разположение: A. David (Ed.). *William Robert Broughton's voyage to the North Pacific 1795-1798*. Hakluyt Society, London, 2010, 315 p. ISBN 978-0-904180-97-8

✉ Professor B.V. Toshev,
Bulgarian Society for Chemistry Education
and History and Philosophy of Chemistry
University of Sofia
1 James Bouchier Blvd.
1164 Sofia, BULGARIA
E-Mail: toshev@chem.uni-sofia.bg